

tribuna

LIST STUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

ST. 10

LJUBLJANA, 5. JUNIJA 1956

LETO VI

Letošnje mladinske delovne akcije

Oljčni nasadi in cesta na Krasu

Mladinske delovne akcije, »šola mladih ljudi« v pravem pomenu besede, so nam dale vrsto kadrov, ki se danes uspešno uveljavljajo na najrazličnejših področjih našega družbenega življenja. Pa ne samo to. Tovarišstvo, iskrenost in poštenost ter tesno povezanost predvsem med jugoslovansko mladino, vse te vrline so vzgajale v naših mladinskih delovnih akcijah. Predvsem so važni ti vzgojni momenti, da o velikih delovnih uspehih in naporih mladine na teh akcijah sploh ne govorimo. Ravno preko teh akcij je mladina aktivno spoznavala in sodelovala v naši socialistični graditvi.

Vse to je vplivalo, da je vodstvo mladinske organizacije odločilo, da v letošnjem letu organizira nekaj večjih delovnih akcij, na katerih bo sodelovala mladina iz vse Slovenije. Nepravilno je misliti, ki ga je ponekod zaslediti, češ prihajamo sproti v ero mladinskih delovnih akcij. Jasno je, da takih objektov in v takem obsegu ne bomo več gradili, kot so bile velike ceste in železnice v prvih letih naše graditve. Mi smo zaključili dobo naše obnove in

industrijske graditve. Danes se je mladina orienrirala na izgradnjo raznih objektov v okviru svoje občine, svojega okraja, in to predvsem takih, ki bodo služili v prvi vrsti interesom celotne občine predvsem

dine še naprej pomagati tam, kjer se kaže potreba.

In kakšni so načrti za letošnje leto? Prav gotovo je na prvo mesto v letošnjem letu treba postaviti akcije na področju koprškega okraja. V tem

v letošnjem poletju spet razlegala po naši domovini. Pa to še ni vse. Kot v lanskem letu, bo tudi letos mladina sodelovala pri gradnjah športnih in telesno-vzgojnih objektov. Predvsem bomo gradili manjša igrišča in vežbališča pri naših šolah, in to pri tistih, ki danes takih objektov še nimajo. Tako bo mladina v letošnjem letu gradila 217 takih manjših igrišč in vežbališč. Namen te akcije je, ustvariti možnost telesno-vzgojnega udejstvovanja najširšim krogom naših delovnih ljudi, predvsem mladine. Poleg tega bodo mladinske brigade sodelovale pri gradnji večjih športnih objektov kot stadionov, kopališč, smučarskih skakalnic, športnih domov in slično. 46 takih objektov je v letošnjem programu. Te akcije so že v teku in nekaj objektov je tudi že dograjenih.

Program dela je zelo pester in širok. Potrebno bo precej napora mladinske organizacije, da ta program tudi uresničimo. Prav bi bilo, da bi tudi organizacija Zveze študentov pri teh akcijah sodelovala. Zelo veliko bi lahko storili okrajni in mestni klubi. Ti naj bi se povezali v mladinsko organizacijo v svojem okraju in se aktivno vključili v akcije same. Posebno tesno sodelovanje bi moralo biti v samem ljubljanskem okraju. V Koper naj bi študentje poslali 50 brigadirjev in to predvsem agronomov, ki naj bi sodelovali pri obnavljanju oljčnih nasadov.

Tudi gradbeniki in geodeti kot bodoči inženirji bi lahko s svojim sodelovanjem mnogo koristili strokovni izvedbi samih akcij. Možnost je veliko. Prepričan sem tudi, da je med študenti veliko takih, ki bi radi sodelovali pri teh akcijah.



Indijski študentje

nas pozdravljajo

Reportaža iz Indije
na 3. strani!

10 LET EKONOMSKE FAKULTETE V LJUBLJANI

EKONOMIST in njegova pot v družbi

Letos mineva 10 let, odkar je bila v Ljubljani ustanovljena ekonomska fakulteta. V počastitev tega jubileja je Zveza študentov ekonomske fakultete organizirala od 14. do 20. maja ekonomski teden. V tem času so študentje — ekonomisti tekmovali s študenti drugih fakultet v šahu in fiziki, predvsem pa so se z zanimanjem seznanjali z načinom študija študentskega življenja in pogojih študentov — ekonomistov drugih držav ter s težavami, s katerimi se bori ekonomska fakulteta vse od prvih dni obstoja. O nastanku in razvoju ekonomske fakultete je predaval dekan, prof. dr. Heli Modic, o ekonomistih — študentih, njih način študija in življenja v tujini pa asistent tov. France Cerne.

VEČ DOBRIH
GOSPODARSTVENIKOV

Kadar govorimo o ustanovitvi katere koli fakultete, je poudaril dr. Modic, si moramo biti na jasnem, da gre pri tem za nek višji namen — omogočiti malemu narodu najširše in najgloblje izobraževanje, na drugi strani pa doseči, da se usposobijo kadri za vse poklice. Ta zavest in ta želja sta botorvali tudi pri ustanovitvi ekonomske fakultete.

Državi so potrebni predvsem ljudje, ki poznajo njeno gospodarsko politiko, ki znajo presojeti njen gospodarski položaj doma in v svetu, ki znajo s svojim zna-

njem in izkušnjami vedno pomagati pri usmerjanju in delu gospodarskih organizacij glede na skupne težnje socialističnega gospodarstva.

Slovenci smo imeli za vzgojo takih ljudi vse do danes slabe pogoje. Do ustanovitve ekonomske fakultete v Ljubljani so bili redki Slovenci, ki so lahko odšli na študije v Zagreb, Beograd, Trst ali dalje v Nemčijo.

Glavni idejni in organizacijski vodja borbe pri osnovanju ljubljanske ekonomske fakultete pa je bil Boris Kidrič. Ob strani so mu bili tudi naš vidni gospodarski in politični delavci, profesorji in tisti študentje, ki so svoje znanje

nadomestili z osebnimi kvaliteta-
mi, z bogatimi izkušnjami in s tem
mnogo pripomogli pri premagovanju
začetnih težav.

PRAKSA BO IZOBILIKOVALA
STAŽ EKONOMISTOV

Danes obstaja ekonomska fakulteta kot samostojni oddelček pravno-ekonomske fakultete. Do danes je zapustilo ekonomski oddelček okoli 300 diplomiranih ekonomistov. Poč je jim je odprta na vse strani. Kje so se zaposlili, je težko povedati, kajti dober ekonomist je prav povsod zaželen.

Družba zahteva danes od ekonomista mnogo, kajti ekonomika je daleč od pojma neke tehnične znanosti. Vsakdanji novi dogodki zahtevajo novih razlag, zato je področje te znanosti tudi tako obsežno.

Zal pa naš ekonomist še ni našel svojega pravega, določenega mesta v družbi, še vedno so nejasni pogledi, kateri in kakšen položaj mu pripada. To je tudi eden najbolj perečih problemov, ki pa ga bo edino mogoče in najlažje rešila praksa.

Večkrat se še pojavljajo razna neutemeljena in škodljiva menja o študentih — ekonomistih in celo diplomantih. Popolno upravičeno lahko rečemo, da ta izvirajo iz nepoučenosti o problemih današnje ekonomskega študija, problemih mlade, 10 letne fakultete in o tem, kaj pomenijo državi do-
bri gospodarski kadri. Koliko manj napak in nevednosti bi lahko bilo, ko bi odgovorna mesta zasedli strokovnjaki.

Položaj ekonomistov je vse drugačen kot položaj diplomantov drugih fakultet. Medtem ko drugi že v prvem letu študija bolj ali manj vidijo svoje bodoče službeno mesto, ekonomist pravzaprav tega ne more videti, saj je njegova vloga tako obsežna, da se ne more omejiti zgolj na neko področje.

Vsako nadaljnje razpravljanje o komunisti nove ustanove, njene-
ga kadra in vlogi ter pomenu ekonomskih fakultet v današnjem razvojnem obdobju bi bilo odveč.

Ljubica Jeglič

III. meduniverzitetna konferenca Bolj enoten študij na univerzah

V nedeljo se je na Bledu začela tretja meduniverzitetna konferenca, ki je trajala tri dni. Poleg rektorjev jugoslovanskih univerz so konferenci prisostvovali tudi predsedniki univerzitetnih svetov Krsto Crvenkovski iz Skoplja, Djurica Jokić iz Beograda, dr. Franc Hočevar iz Ljubljane, član izvršnega sveta LR Slovenije Boris Kocjančič, predsednik centralnega odbora Zveze študentov Jugoslavije Milojko Drulović, svetnik sekretariata za prosveto in kulturo pri Zveznem izvršnem svetu Marjan Filipovič in nekateri univerzitetni profesorji.

Uvodni nagovor je imel rektor ljubljanske univerze dr. ing. Anton Kuhelj, ker je posvetovanje sklicala ljubljanska univerza. Prvi dan posvetovanja so načelno razpravljali o dveh točkah dnevnega reda: o vsebini univerzitetnih statuten in podiplomskem študiju, potem pa so v ločenih komisijah pripravili osnove za razpravo o teh dveh vprašanjih. V razpravi, ki je sledila, so poudarili važnost vsleditve tistih poglavitij univerzitetnih statuten, ki po svoji vsebini zadevajo v enaki meri vse univerze v državi. Izmjenjali so tudi misli glede bodoče strukture fakultet in obravnavali možnost kolektivnega upravljanja manjših enot na fakultetah in katedrah. Nadalje so razpravljali o izenačevanju študija na istovrstnih fakultetah v državi. V zvezi s tem bo treba čim prej vskladiti učne načrte in izpitne rešitve. Tukaj je potrebno predvsem urediti in zavzeti določeno stališče napram sprejemnim izpitom, številu izpitov, trajanju študija na istovrstnih fakultetah, priznanje seme-

strov in izpitov ob prehodu na druge univerze, šolsko leto itd. Proučili so tudi absolventski staž.

Druga vrsta vprašanj, ki so jih obravnavali, obsega predvsem razmere v učnem in predavateljskem kadru, napredovanje, strokovno izobraževanje predavateljskega naraščanja in znanstvenih sodelavcev. Podrobneje so določili tudi stališče univerzitetnih organov do raznih strokovnih, kulturnih, prosvetnih in športnih organizacij.

Na koncu posvetovanja so obravnavali tudi vsebino in oblike podiplomskega študija, kakor je specializacija in izpopolnjevanje in problem materialnih sredstev za ta študij. Med drugim so se pogovorili o izboru kandidata za podiplomski študij, o trajanju podiplomskega študija, nazivu njegovih absolventov itd.

Prijave za delovne brigade

Za letošnje delovne akcije je med študenti precejšnje zanimanje. Poročajo, da so okrajni klubi zbrali že precej prijav za brigade. Tako so v postojnskem klubu na zadnjem sestanku razpravljali tudi o prijavah in odziv je bil množen. Prav tako nameravajo posamezni klubi organizirati samostojne delovne akcije v okrajnih mestih in na podeželju.

Zadnji čas se na sestankih klubov precej razpravlja tudi o letošnjih taborjenjih. Nekateri klubi so se kot celote prijavili za taborjenje v Ankaranu, ki ga organizira univerzitetni odbor ZSJ.

Prav primitivno, neakademsko in enostransko bi bilo, če bi rekli, da so vsega krivi profesorji. Na račun njihovih pristranosti je bilo izrečeno že mnogo tožb. Res je, da je kak profesor kdaj pa kdaj kriviten, da je pri nekem kandidatu bolj strog, pri drugem pa bolj priazen. Marš, kaj takega gre na račun profesorjev slabih živcev, do katerih ima vsekakor polno pravico. Seveda pa imajo včasih svoje vlogo tudi razne osebnostne značilnosti, simpatije in antipatije itd. Tudi študentje sami se skušajo na vse mogoče načine profesorjem prikriti in si tako zagotoviti milšeje izpitne kriterije. Dejstvo pa je, da bi moral biti profesor kot pedagog nad vsem tem vzvišen, kar večinoma tudi je.

Drugo, kar bi lahko očitali profesorjem, je režim, ki vlada pri raznih izpitih. Seveda, vsak profesor ima svoj način, svojo metodo predavanja, zato ima tudi svoj način in svoje metode izpraševanja. Toda izpiti pri nekaterih, na srečo le redkih profesorjih, so tako neakademski, neresni in ponižujoči tako za profesorja kot za študenta, da bi bilo treba to popraviti.

Zelo obširen in zapleten problem so izpitni programi. Vsakršno reševanje tega problema pa ovira oziroma preprečuje to, da programi sploh niso fiksirani, da nikjer ne moreš izvedeti, kaj pravzaprav profesor pri izpitu zahteva. Lahko rečemo, da tako izpitnih programov kakor tudi programov predavanj sploh ne poznamo, saj se lahko o njih le površno informiramo pri kolegih iz višjih letnikov, pri asistentih ali pa pri profesorjih samih. Zato vse vsa nerganja, češ da so izpitni programi preobširni, da profesorji zahtevajo preveč podrobnosti, ki jih diplomant v praksi nikoli ne bo potreboval, če pa jih bo, jih lahko najde v vsakem priložni-ku itd., nekako v zraku, saj so osnovana le na subjektivnih mnenjih, ne moremo pa jih konkretno — črno na belem dokumentirati. Zato je zelo hva-

levredno, da si je univerzitetni odbor ZSJ zastavil nalogo, da ob sodelovanju najširšega kroga študentov, predvsem absolventov, sestavi vsaj neke provizorične izpitne programe in programe predavanj, dokler profesorji ne bodo izpolnili svoje dolžnosti in obljube in sami sestavili fiksne programe. Sele takrat bomo lahko programe dokončno pregledali in predelali.

Tu je še problem delnih in diplomskih izpitov, ki je izredno pereč na filozofskem oddelku prirodoslovno-matematično-filozofski fakultete. Delni izpiti, ki so bili po učnem načrtu prvih pet let po osvoboditvi izredno številni, sedaj pa so že precej odpravljeni, so se pokazali kot neprimerni, ker razbijajo snov na posamezne, največkrat zelo malo povezane dele in študentu ne omogočijo oziroma kar preprečijo pregled nad snovjo. Zaokroženim, toda obširnim diplomskim izpitom pa je študent le s težavo kos. Zaradi daljšega trajanja in nehomogenega sestava so kljub vsem naporom študentov in tudi profesorjev navsezadnje kaj mlo efektni. Ravnanjem je delne izpiti pa se spet izogibljemo. Circulus vitiosus.

Preobširne zahteve, preveč podrobnosti

Zelo obširen in zapleten problem so izpitni programi. Vsakršno reševanje tega problema pa ovira oziroma preprečuje to, da programi sploh niso fiksirani, da nikjer ne moreš izvedeti, kaj pravzaprav profesor pri izpitu zahteva. Lahko rečemo, da tako izpitnih programov kakor tudi programov predavanj sploh ne poznamo, saj se lahko o njih le površno informiramo pri kolegih iz višjih letnikov, pri asistentih ali pa pri profesorjih samih. Zato vse vsa nerganja, češ da so izpitni programi preobširni, da profesorji zahtevajo preveč podrobnosti, ki jih diplomant v praksi nikoli ne bo potreboval, če pa jih bo, jih lahko najde v vsakem priložni-ku itd., nekako v zraku, saj so osnovana le na subjektivnih mnenjih, ne moremo pa jih konkretno — črno na belem dokumentirati. Zato je zelo hva-

ZA 6 PIK ŽE BO!

Nujna posledica preobširnih in prenatrpanih izpitnih programov je, da prihajajo študentje k izpitu slabo in površno pripravljeni. Tako obširno snov, kot jo zahtevajo nekateri izpiti, je treba študirati temeljito, za to pa ni — časa. Za najrazličnejša, po vseh koncih in po vseh urah dneva zastresena predavanja se porabi neverjetno veliko časa. V želji, da bi čim prej dosegli in ob času opravili izpiti, bodisi da ga priganja želja po čimprejšnji osamosvojitvi bodisi da ga preganjajo najrazličnejše študentske pogodbe, se študent peha od izpita do izpita in si prizadeva, da bi predpisano snov čimprej predelal. Ker pod takimi pogoji študij ni mogel biti temeljit in sistematičen, ampak hiter in kolikor le mogoče površen, se vse znanje po izpitu kmalu porazgubi. Zaradi tega dobi študent občutek, da študira prav-

zaprav le za izpiti. Njegov odnos do izpitov postane malomarnost, omalovažujoč, saj v njih upravičeno ne vidi kaj posebno koristnega. Ni čudno torej, če se veliko študentov pripravlja na izpit s parolo »Samo da bo za 6 pik«.

Zanimivo bi bilo tudi dobiti podatke, koliko časa se pravzaprav študentje pripravljajo na izpiti. Menda niso redki izpiti, za katere študentje študirajo le po nekaj dni. Seveda se v tako kratkem času snovi ne da za-jeti problemsko in jo obvladati. Mislim, da je tak način študija kljub vsem naštetim oviram in težavam za študenta skrajno neresen in neakademski družbeno neodgovoren. S takim načinom nikakor ne moremo doseči pozitivnih sprememb bistvenih problemov. O tem lahko razpravljamo še enkrat o izpitnih kriterijih. Očite na račun prevlečite strogosti ali pa popustljivosti nekaterih profesorjev lahko pustimo ob strani, čeprav sta obe skrajnosti študentom in kvaliteti študija na univerzi škodljivi. Ne vem pa, kako lahko opravičijo to, da se izpitni kriteriji od izpita do izpita menjajo. Znano je, da pri nekaterih profesorjih študent, ki je pri prvem izpitu padel, drugič z istim ali pa še manjšim znanjem izpit naredi. Tu se pojavljajo vprašanja, ali so nekateri eksaminatorji pedagoško dovolj usposobljeni (o strokovni sposobnosti načelno sploh ne bi smeli biti razpravljani), da morejo preценiti, ali študent snov res obvlada in je v njej problemsko razgledan, ali pa se je le slepo nagulil nekaj podobnosti. Pisanje izpitnih ocen je odgovoren, družbeno odgovoren posel, toda tega se profesorji prečestokrat premalo zavedajo.

Kakšen pomen naj imajo izpiti?

Sedanjí izpitni sistem ne vpliva le na uspeh, ampak nujno tudi na dolžino študija. Dolžina študija je za marsikatero fakulteto resen problem, na PMFF menda ni vseeno, če traja študij 4 leta oz. 4 leta plus 1 leto



»Oh, saj res, jutri imam izpiti«



NAPRAČU
POČITNIC

Mladi ljudje današnjega dne so voditelji jutrišnjega

Indija ima okoli 357 milijonov prebivalcev. Mladine je približno 70 milijonov, a le okoli 17 milijonov obiskuje razne šole, koledžje in univerze. Na koledžjih je 271.957, a na univerzah skupaj 48.000 študentov. Indija ima danes 31 univerz in 500 koledžev, skupno s t. im. »intermediate«, ki odgovarjajo našim srednjim šolam in sicer 7. in 8. razreda. Presenetljiv je neverjetno visok odstotek študentov humanističnih ved.

Indijski sistem univerzitetne vzgoje je še vedno sličen angleškemu. Razdeljen je na koledžje in univerze z zelo majhnim številom študentov.

V večini koledžev je mogoče študirati samo do B. A. (Bachelor of Arts) in samo nekateri do M. A. (Master of Science). Najvišje znanstvene nazive je mogoče dobiti samo na univerzah. V tem sestavku bomo opisali nekatere značilnosti posameznih univerz.

Največja univerza v Indiji je v Kalkuti in ima 56.000 študentov. Če sedaj odštejemo od tega študente srednjega koledža (našega 7. in 8. razreda gimnazije), dobimo seveda dosti manjše število, vsega 17.000 študentov, kar je za mesto s 3,5 milijoni prebivalcev ter za kulturno središče Bengalije in sploh eno največjih kulturnih središč Indije pravzaprav zelo malo. Na ostalih univerzah je študentov mnogo manj, je povprečno na posameznih indijskih univerzah do 4.000 študentov.

Univerze so zvezne, republiške in lokalne. Zvezne financirajo iz zveznega proračuna. Med te spadajo univerza v Delhiju, muslimanska univerza v Aligarhu, Hindu univerza v Benaresu, univerza v Kalkuti in Vishva Bharati v Santiniketanu.

Socialni sestav študentov je zelo različen. Na mnogih univerzah

za univerzo v Allahabadu. Tukaj so bile številne demonstracije študentov, zaradi vmešavanja vlade v notranje stvari univerze. Na neki drugi univerzi je prišlo celo do večjih spopadov med študenti in policijo. Najvišji indijski politični voditelji so ostro obsodili nedisciplinirano vedenje študentov. Ni slučajno, da so se te stvari dogajale na univerzah, kjer je socialni položaj študentov najslabši. Zanimivo je, da pri takih demonstracijah sodelujejo vsi študentje, tudi tisti, ki jih sicer politično življenje ne zanima. Možnost zaposlitve po študiju so še vedno zelo slabe, čeprav se stvar bistveno popravlja. Ogromno je nezaposlene inteligence. Na splošno pravijo, da je preveč ljudi z različnimi diplomami, kar vsekakor za številke, ki smo jih na začetku navedli, za tako velik narod ne more držati.

Težko je podati torej neko splošno oceno o indijski študentski

kujejo sedanji voditelji Indije, njeni predhodniki? Na to je vsekakor treba za enkrat odgovoriti negativno. Dejstvo je, da je indijski univerzitetni sistem dedičina angleškega, ta pa je bil preračunan na to, da v Indiji vzgoji dobre uradnike. Bil je zgrajen na prepričanju, da Indija sama sebe ni zmožna voditi in upravljati. Po ustanovitvi samostojne republike se je vršila reorganizacija univerzitetnega šolstva pod dr. Radakrishnamom. Glavni namen spremembe univerzitetnega šolstva v Indiji je, da prilagodi univerzitetno vzgojo potrebam nove Indije. Doslej se je ves znanstveni kader Indije izobraževal zunaj. Namen in cilj sedanje univerzitetne vzgoje pa je, da se izobrazi in to dovolj kvalitativno, že doma in, da gre potem ven samo še na specializacijo. Seveda so ti ukrepi zaenkrat še v procesu in večkrat so samo hotenje ne pa dejstvo. Ogromno pozornosti posvečajo tehnični vzgoji mladine. Precejšnje investicije vlade za univerzitetno vzgojo (500 milijonov rupij proti 250 milijonov rupij za časa angleške vladavine) dovolj nazorno prikazujejo napore vlade, da zboljšajo znanstveni nivo in pomen univerz.



Študenti iz Kalkute v botaničnem vrtu v Calcuti

DROBNE SLIKE IZ INDIJE

...ZGODAJ zjutraj smo zapustili Kalkuto. Naša naslednja postojanka je Bhubaneswar — mesto, ki je razdeljeno na dva dela: starega in novega. »Stari Bhubaneswar« je zelo znan kot mesto templjev. V mestu je nekaj več kot 500 templjev vseh mogočih oblik. »Novi Bhubaneswar« je po svoje še bolj fantastičen. To novo mesto je nastalo samo zaradi tega, ker se bo vanj preselila vlada države Orisse, ki je vse doslej imela svoje središče v mestu Cuttack. To mesto gradi po načrtu indijske vlade nek nemški arhitekt.

Mesto je že skoraj končano, toda razen nekaj družin v njem nihče ne prebiva. Tudi vlada se še ni preselila...

...ORISSA je imela v indijski antiki zgodovinski vlogi. Njeno sedanje ime zakriva stara Kalinga. Bila je sedež Emperov že leta 300 pred našim štetjem, a ljudi tod okoli se govorijo, da so za Andhras in Megadhas najboljši vojaki in še posebno dobri trenerji slonov. Od pradednega časa naprej so številni kralji, med katerimi so mnogi največji osvajači Indije, vztrajno razširjali meje Orisse proti zahodu in vzhodu. Ti so ustanavljali številna mesta, mnoge templje — neki od teh so največji v Indiji sploh...

...OKOLI dvajset milj vstran od mesta Puri — znamenitega turističnega centra leži slavni Konarak tempelj. Sončni tempelj iz Konaraka je največja in najstarejša stavba, ki jo je v razvalinah in ko je le še spomin na preteklost. Ta veličastna zgradba se v vsej svoji lepoti vzpenja iz peska in prsiljuje prisileca, da nemo obstrmi. Kakšne namene so imeli graditelji, ko so gradili ta spomenik neprekosljive lepote, ki veličastno stoji v tihoti morske obale? Kakšne so bile njihove sanje? Ali je strah pred pozabo izsilil iz njihove domišljije te osamljene stebre, ki pričajo potomcem o daljnjih časih, o nekem daljnem življenju, ki se je razvijalo nekod in bujno utripalo nekoč med peskom, soncem in morjem. Kaj je navdahnilo graditelje, da so upodobili na spomenike te pregrešne oblike teles, to plastično opolzkost, ki je tako bujno upodobljena na teh velikih zgradbah?

Tempelj je edinstven zaradi velikega sončnega kolesa, postavljenega na velikem templju in vpreženega v šestero konj, ki vlečejo sončno kolo skozi nebo. Nato je šestdeset ali več različnih reliefov spolne združbe, urezanih v kamen osnovnega reliefa. Ogledati si ta tempelj je vredno vsakega napora...

INDIJA SI JE PRIBORILA POLITIČNO SVOBODO, TODA NJENA SOCIALNO-EKONOMSKA REVOLUCIJA SE TRAJA. KAKOR SI V POGLEDU ZUNANJE POLITIKE INDIJA PRIZADEVA HODITI SREDNJO POT, MED OBEMA BLOKOM, VODITI KONSTRUKTIVNO DINAMIČNO POLITIKO, TAKO HOČE SLIČNO IZVESTI TUDI SOCIALNO REVOLUCIJO. OGIBATI SE EKSTREMNEGA KAPITALIZMA, KAKOR TUDI SKRAJNO CENTRALIZIRANE DEMOKRACIJE, ODLOČILA SE JE ZA DECENTRALIZIRANO DEMOKRACIJO.

KLJUB JASNO ZACRTANI POTI, KI STOJI PRED INDIJSKO MLADINO, ZGRADITI NOVO INDIJO, IZENACITI RAZLIKE, PRIVESTI ČIM VEČ LJUDI K BLAGOSTANJU, JE VEDAR VSE TO PROCES, KI SE NE BO ZAKLJUČIL V SEDANJOSTI, TEMVEČ BO SEGAL V PRIHODNOST. OGLEDIMO SI, KAJ MISLIJO O VLOGI UNIVERZITETNE MLADINE IN UNIVERZE NAJVEČJI KULTURNI IN POLITIČNI TVORCI NOVE INDIJE.

GANDHI JE V GOVORU »Dolžnosti študentov« — bil menja, da naj se študentje pripravljajo za delo na različnih poljih družbenega življenja. Vendar misli, naj se študentje ne pečajo z vsakodnevnimi politiko. Študentje naj predvsem resno študirajo, naj bodo pionirji novega, vendar poprej morajo sprejeti vase vse, kar je bilo dobrega v preteklosti. Študirati morajo socialna in ekonomska vprašanja, ki so danes prav tako pomembna kot politična. Mladina naj pride v stik z Vzhodom in Zahodom in naj ne gleda na svet skozi interese province, mesta, razreda, ali kaste temveč iz širših perspektiv, iz perspektiv kontinenta in milijonov ljudi. Kaj misli o tem Nehru? V govoru mladini je izrazil naslednje misli... Mladi ljudje današnjega dneva so voditelji jutrišnjega. Mladina Indije se mora pripravljati na odgovor-

di, toda temu je treba dodati še inteligenco. Boli me včasih, če študentske organizacije zapravijo večino svojega časa za dolge, prazne debate ter se ukvarjajo z malenkostnimi spori. Ozkost gledanja je največja nevarnost ne samo za deželo, temveč za svet sploh. Treba je, da si mladina ustvari široke poglede na svet. Glede na delo študentov izven univerze pravi Nehru... da morajo spoznati ekonomska vprašanja Indije ne samo iz knjig temveč tudi iz življenja. — Na vprašanje, ali se naj študentje udeležujejo v politiki prav tako... Seveda naj se udeležujejo. Toda kaj je pravzaprav politika? Ali je politika samo to, da hodiš gor in dol po ulicah v procesijah? Mi imamo vedno navado gledati politiko takšno, kakršna je bila med angleško vladavino ali ko so nastali v indijski zgodovini kritični trenutki, ko

skrbel za osvobojenega »slo-na«. To ni lahka zadeva in mladina si mora biti na jasnem, kaj naj dela sedaj in kaj od nje pričakuje bodočnost.

To so zelo lepe misli o položaju, ki ga mora imeti študentska mladina v odnosu do družbe, do sedanosti in preteklosti, do učenja in vzgoje, do družbene in politične dejavnosti. Poglejmo si, kakšno vlogo imajo pri vsem tem univerze kot vzgojni inštituti in kot znanstvene ustanove. Že Nehru govori o potrebi po znanstvenem temperamentu, po znanstvenem raziskovanju resnice. Podobno misli dr. Radakrishnan in poudarja, da mora biti pogled študenta uprt naprej in ne nazaj in s tem duhom morajo biti prepojene tudi univerze. Dokončno formulacijo vsega tega pa predstavlja jo misli Tagore, ki govori o prebujanju Azije ter pravi, da je poslanstvo univerze osre-

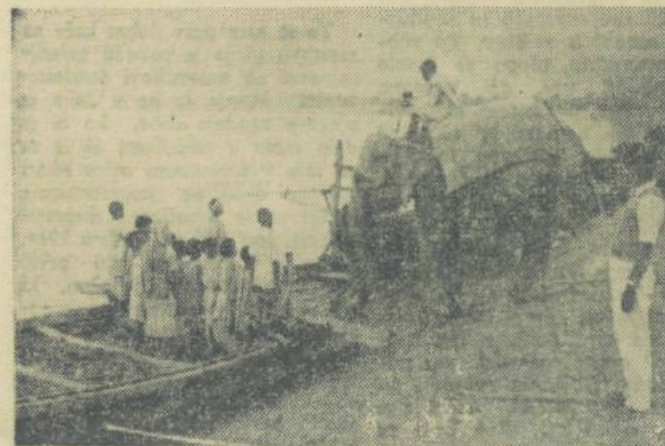


Indijski študenti

no nalogo v prihodnosti: voditi Indijo po poti napredka. Bodočnost je odvisna od kvalitete mladih ljudi, ki jih bo naša stvarnost ustvarila. Za narod je odločilna kakovost ljudi, ne množina. Kvalitetni ljudje lahko napravijo deželo veliko, ne pa njena bogastva. Potujem po deželi ter iščem in študiram obraze mladih ljudi, teh, ki bodo prišli za nami. Večkrat sem po takih vtisih ohrahljen, večkrat tudi razočaran. Cenim entuziazem lju-

de, toda temu je treba dodati še inteligenco. Boli me včasih, če študentske organizacije zapravijo večino svojega časa za dolge, prazne debate ter se ukvarjajo z malenkostnimi spori. Ozkost gledanja je največja nevarnost ne samo za deželo, temveč za svet sploh. Treba je, da si mladina ustvari široke poglede na svet. Glede na delo študentov izven univerze pravi Nehru... da morajo spoznati ekonomska vprašanja Indije ne samo iz knjig temveč tudi iz življenja. — Na vprašanje, ali se naj študentje udeležujejo v politiki prav tako... Seveda naj se udeležujejo. Toda kaj je pravzaprav politika? Ali je politika samo to, da hodiš gor in dol po ulicah v procesijah? Mi imamo vedno navado gledati politiko takšno, kakršna je bila med angleško vladavino ali ko so nastali v indijski zgodovini kritični trenutki, ko

dotočiti vse razumske moči neke dežele. Univerza bi naj bila kot jedro celice središče intelektualnega življenja ljudi. Poslanstvo univerze je, da izoblikuje ter spravi v zavest in misel najpodzavestnejše in globlje tendence ljudstva. Univerza naj torej ne samo poučuje, temveč naj predvsem ustvarja, živi ter učinkuje. Vzdušje na univerzah naj bo preprosto in iskreno. Univerze naj bodo perpetuum mobile vedno novega ustvarjanja.



Slone uporabljajo v Indiji tudi za delo

študirajo tudi študentje iz nižjih slojev. Nekateri od teh prejemajo brenjdenje, ki so mnogokrat pre-nizke, posebno, če jih primerjamo s stroški za vpisnino. Zelo neprijetno za študente je dejstvo, da ima zaradi različne stopnje univerz študent precejšnje težave pri prepisu z ene univerze na drugo. To pa iz preprostega razloga, ker nekatere univerze študija na kaki drugi univerzi sploh ne priznajo. Tako na primer prizna univerza v Madrasu samo študije, ki si jih opravili na bombajski univerzi ali na univerzi v Pooni, medtem ko diplome drugih univerz ali sploh ne priznajo ali pa jih priznajo za nižjo stopnjo. Podobno je na drugih univerzah. To seveda ne moti študente, da ne bi o svoji univerzi trdili, da je najboljša v Indiji. To trdijo ne samo v Madrasu, kjer bi to morda bilo še najbolj objektivno, temveč prav tako v Benaresu, Delhiju, Kalkuti, Santiniketanu in Pooni, čeprav je standard teh univerz zelo različen.

Posledica različnega socialnega sestava študentov pa tudi sama krajevna »determiniranost«, sta vzrok, da so študentje v Kalkuti, Benaresu, Allahabadu, Bombaju ali Santiniketanu precej različni. Ta razlika se morda najbolj kaže v politični dejavnosti študentov, ki je morda najbolj opazna v Allahabadu in Benaresu. — Študentje na teh univerzah so povsem različni od študentov na kakem koledžu v Bombaju. Študentje na koledžu v Bombaju so navadno zelo dobro gmotno situirani, zelo usmerjeni na Zahod. To ni nič čudno, saj je ta zahodna usmerjenost večinoma značilna za ves Bombaj. Ti študentje se zanimajo predvsem za študij, ne zanimajo jih preveč notranji indijski problemi, temveč se bolj pečajo s vprašanji, ko: so Združeni narodi in mednarodni problemi. Kadar govorijo o indijskih notranjih oblemih, so zelo abstraktni, gledajo na probleme iz nekih zelo splošno teoretskih vidikov ter očmi Zahoda. V teh koledžih predvaja- jajo tudi zahodne filme, ukvarjajo se z zahodno glasbo ter so študentje seznanjeni z življenjem Zahoda. Ti študentje so izredno disciplinirani, na koledžih pa je pre-povedana kakršnakoli politična dejavnost.

Druga skrajnost takega vzorne-ga koledža v Bombaju je recimo univerza v Benaresu, kjer so hin-dijsko ortodoksni ter nezaupljivi in odklanjajo vsak vpliv Zahoda. Študentje so na teh univerzah iz-redno politično aktivni. Isto volja

mladina in univerzah prav zaradi teh velikih razlik, ki so med različnimi univerzami v različnih krajih Indije. Ali so študentska mladina in indijske univerze že na tisti stopnji, ki jo zahteva sedanji razvoj Indije? Ali je indijska študentska mladina in indijske univerze tisto, kar od nje prič-

Slovo od umirajočega mesta

BENARES — mesto starih tradicij... BENARES — mesto jogijev, maharadž, pandijev, asramov... BENARES — mesto brahmanizma, hinduizma, kast... BENARES — mesto ljudi, predanih otrop-stil, resignaciji, asketizmu...

B rez dvonija je Benares eno najbolj tipičnih indijskih mest, če sploh ne najbolj tipično indijsko mesto. Benares ima vse sestavine tistega nacionalnega indijskega življenja, po katerih je Indija bila do nedavnega znana po svetu, tiste sestavi-ne, ki delajo Indijo tako nena-vadno, svojstveno in tako da-leč od predstav evropskega človeka. Lice Indije se spre-minja počasi, a gotovo. Čas od-naša mnoge dobre in slabe tra-dicije, ki so vladale nad Indij-cjo skozi tisočletja. Počasi in skoraj neopazen je ta proces, toda nič manj neustavljiv. Po mestih že srečujemo ljudi, ki se posmehujejo mnogim starim navadam, med indijsko intelli-genco srečamo mnogo ljudi, ki so si ustvarili nov način živ-ljenja in ki jih do starih tra-dicij vežejo samo sentimental-na čustva in spomini na de-de. Če je ta proces točen za večino indijskih mest, od Bom-bajja, Delhija, Madrasa, Kal-kute in manjših mest kot so

Allahabad, pa se to ne more reči za Benares. Benares stoji še danes ohranjen in neokri-njen, zaverovan v svojo prete-klost in se trdno drži svojih izročil življenja od takih po-tankosti, da se ti zdi kot otok, mimo katerega je šel moderen čas, ne da bi zapustil najmanj-ši sled. Benares je ostal sta-rodaven in antičen, ostal je mesto jogijev, brahmanizma, ostal je mesto za najintenziv-nejšimi verskimi tradicijami hinduizma... In zdi se, da nič ne more spremeniti te trdnja-ve tisočletnih izročil.

Po čem je bila in je še In-dija znana po svetu? Ali ni Indija dežela maharadž, jogi-jev in pandijev, znana po svo-jem sistemu kast, po svoji tra-diciji antične kulture? Vse to je rodila Benares... Indija je imela Budho, in v Benaresu na Sarnatu je mesto, kjer je Budha učil svoj prvi evange-lij. Indija je bila dolgo pod okupacijo muslimanov in tudi v Benaresu, centru hinduizma je pustilo muslimanstvo svojo

sled. V Indijo se je začelo in-filtrirati krščanstvo in v Be-naresu so se utaborile mnoge misije, da v osrčju hinduizma spreobračajo ljudi »na pravo pot«.

Mnogo tistega kar potniki odnesejo iz Indije, najdejo v največji meri v Benaresu. To je morda tudi vzrok, da je Be-nares, kljub prvemu odbija-jočemu vtisu, za različne lju-bitelje in poznavalce indijske kulture najzanimivejše me-sto, mnogim »bogosledcem« in razočarancem nad zapadno kulturo edino pribežališče in najprijetnejši in najljubši kraj na svetu.

Indija je dežela maharadž in v Benaresu imaš mogočno re-zidenco maharadž iz Benare-sa, ki si je sezidal na na-sprotnem bregu Gangesa v davnih časih mogočno trdnja-vo, trikrat večjo kot Ljubljanski grad, tukaj še živi poto-loc me maharadž iz Benaresa, ki so si ustvarili svojo mesto v indijski zgodovini, ki so znani predvsem po svojem mentor-

stvu do hindu kulture, ter po svojem prispevku pri graditvi Hindu univerze v Benaresu. Tukaj imajo svoje gradove in razkošne vile mnogi maharad-že in ex-maharadže iz vse In-dije. Skoraj vsak pa ima po eno vilo ob Gangesu, kamor se redno preseli za časa veli-kih hinduističnih prireditev v Benaresu. Kljub dejstvu, da je današnja vlada vzela maha-radžom vso nekdanjo oblast, pa mnogi od teh dobivajo še znatne rente kot odškodnino.

Ob Gangesu ima svoje koč-e na štirih kolihi mnogo jogijev, ki stalno sprejemajo občo-dvalce ter oboževalce. Vsako nedeljo, posebno pa ob praz-nikih, so obkroženi s številni-mi pravovernimi hinduici, ka-terim berejo ali prevajajo od-stavke, napisane v sanskritu, odstavke iz Mahabharate ali Gite. Skratka, v Benaresu še utripa tisto življenje, ki ga človek iz Evrope je stežka do-me in ki mu kljub daljšemu življenju v Benaresu ostane še vedno v mnogih primerih nerazumljivo.

Toda s stvarnostjo se mu odprejo tudi poslednje zaves-e v tem nenavadnem življenju. Zasuži si zaupanje teh ljudi in odprejo se mu vrata v in-dijsko, v hinduistične domove, v njihove velike družine ali celo v asrame, ki so nekatere vrste samostanov, ali pravza-prav večje skupnosti ljudi, ki skupaj žive pod avtoriteti vodje, ki je jogi, guru ali po naše svetnik. Tukaj žive moški in ženske ter njihove dru-žine. Navadno v večjih stav-bah ali skupinah hiš, ki jih obdaja večje dvorišče. Pod vodstvom tega vodje asrama, ki ga vsi stanovniki spoštuje-jo in častijo kot svetnika, se vsrjšijo hinduistični verski ob-redi, po katerih navadno vsi prebivalci asrama in tudi slu-čajni gostje koloknejo pred jogija in mu s svetim spošto-vanjem poljubljajo noge. Vsak od teh jogijev je obenem ne-kakšen religiozni učitelj in profet, saj ima vsak asram svojo inačico hinduizma, prav-



Ulica v centru Benaresa

zaprav svojo religijo. Tukaj se lahko seznaniš z utripanjem življenja po templjih, razgalja-jo se ti najintimnejše plati življenja, ki je za naše poj-movanje brezupno in primi-tivno, ki pa razširja svojstven magnetizem, kateremu mnogi podležejo in ki se razširja po-tem v njih kot bolezen. Osnov-no načelo tega življenja pa je resignacija nad svetom in asketizem, ki pa ima drugo borbo kot pri nas ter pomeni življenje bres dela in biti sre-čen v sprejemanju tistega kar ti določi in da usoda. To je morda neka apatija, ki izklju-čuje vsako ambicijo. Kajti vsaka želja ali ambicija je za-četek nesreče. Če si nekaj za-želis in to dosežeš si želiš še več in nimaš nikoli dovolj — zato si izberejo krajšo pot do zadovoljnosti s tem, da si ni-česar na svetu več ne žele. To je filozofija, ki je v nasprotju z napredkom ter je pravi strup za razmah zdravega živ-ljenja. In zdi se, da je na-sprotna osnovni zakonem življenja. Zato se ti zdi, da je mesto kot začaran in otrp-lost in neigibnost. Zdi se ti kot da je brez časa, ljudje umira-jo in se rode, toda pri tem se popolnoma nič ne spremeni.

motni tok reke Gangesa po svojih bregovih, ki so jih zgra-dile nepremagljive sile prete-klosti. Zdi se ti, da je tukaj preteklost močnejša kot sedanjost, smrt močnejša nad življenjem.

Toda eno je gotovo. Benares je za mnoge preizkusni kamen in velika priložnost za spozna-vanje njih samih, svojih last-nih življenjskih poti. Mnoge Benares neprijetno odvrne in jim pusti za seboj spomin na nek neprijeten dogodek, mno-ga Benares očara in privlači s svojo neigibnostjo, neaktiv-nostjo in spokojnostjo, toda premnoge največkrat korenito ozdravi vseh misterioznosti in nazadnjaških miselnosti. Kajti ravno zaradi tega kar vsebuje Benares v taki količini kot morda nobeno mesto na svetu, povzroči v vsakem mladem, normalnem, po življenju, akci-jni, boju in napredku hrepene-čem človeku, močno reakcijo, v kateri se vse njegovo bistvo upre temu načinu življenja in mu enkrat za vselej zavestno obrne hrbet.

Milan Stante



Tako imenovana »sveta kopel« v sveti reki Gangesu je star verski običaj

Intermezzo z dežele...

Hodil po zemlji sem naši...

Nekje sem izbral naslov prijatelja, ki je pred kratkim diplomiral na slavistiki in ki profusuje na prekrasni, zračni in sončni deželi ter sklenil, da ga obišče. Nad ciljem svojega potovanja sem bil ves vžigčen: Zaplanke v Zahrbni dolini. Prelital sem vse planinske priročnike in obredel vsa okenca pri Kompas in zvedel naslednje: svoje ime ta dolina ni dobila po kakšni potezi v značaju njenih prebivalcev, ampak po svoji geografski legi. Zaplanke pa naj bi imele svoje ime po nekem plovu. Na koncu sem imel vižo, da se menda le prebrali Milčinskega. Tja pa se pride takole: najprej vlak štev. 101, nato lokalni vlak, na to nekakšen lokalni avtobus, nato pa še nekoliko peš, ker imi vas »prekrasno lego na prelapi vzpetini...«

...Naenkrat sem se znašel pred kupom paglavcev, iz katerih sem šele s psihoanalitičnimi metodami izvil, kje stoji njihova šola. Njeni slavni prekrasnosti sem se molče poklonil. Na odpadajočem ometu je stila na dan trdoživni napis »K. U. K. VOLKSSCHULE«, medtem ko je bilo o napisu »Niz-



ja gimnazija» precej maji sledov. Odločil sem se, da vseno in brez predsodkov vstopim. Ko sem pristopil na klopko, se ta sploh ni zmenila za moje želje, vrata pa tudi niso hotela kar tako s svojih pozicij. Potem so me pa kar naenkrat s hrulom in trusom prav zahrbtno potegnile za sabo v temno vežo. Tudi z naslednjimi vrati nisem imel sreče, ker jih sploh nisem mogel zapreti in mi je ključka ostala kar v roki. Iz nekega kota sem zaslišal: NE MUČI SE, TO SE VEDNO DOGAJA... Mislim sem že; da me je prišel strašiti kakšen Kačur, pa se je izkazalo, da je to le moj prijatelj. Za veselo snidenje niti nisem mogel biti dovolj skoncentriran, ker so me neprestano vznemirjale penzionirane c. kr. klopi. Ugorovil sem, da so v Zaplankah zelo napredni, ker uporabljajo posebne šipe iz specialne plastične mase, ki je presenetljivo močno podobna lepenki. Potem me je prijatelj peljal v nekak kabinet brez učil takoj zraven razreda, kjer naj bi ga počakal do konca pouka. V kabinetu sem se zrušil na zaboj, prijatelj pa je odšel v zbornico in me pustil samega. V razred so pričeli capati posamezni dijaki. Opazoval sem jih skozi luknjo v vratih. Vedno bolj sem prihajal do prepričanja, da so v tej vasi posrečeno združili zavod za defektno mladino s pobiljevalnico za mladolene kriminalce, pridali še nekaj telikov in etiketirali I. RAZRED NIZJE GIMNAZIJE. Potem so s počenim kravim zvonom oznanili začetek pouka. Za uverturo k pouku so dijaki uprizorili pretep, v katerem je moj prijatelj, ki je prav takrat spopil v razred, dokaj uspešno sodeloval, hotel sem reči — posredoval. Naco je hrup polagoma kolikor toliko pojenjal. Vznemirili pa so me obupno stekajoči in trgajoči se glasovi. Inkvizitorska tortura? V moje veliko presenečenje sem dožgal, da profesor nekega ubožčka muči z — branjem. Razburil sem se: kakšna krivica, kak naj otrok bere, ko pa črke komaj pozna!

Zunaj pa je začelo vedno močnejše deževati... To so dijaki ozdravili s posebnimi bojimi klicmi. Moj prijatelj je začel poveljevati z glasom Sloveka, ki se z vsemi močmi spopade s nevarnostjo: TUNEK, STEFEK, ZEFIKAI DEŽUJE! (Smešno, se gre mar vremenoslavca, sem pomislil). PODSTAVITE POSODO! Kaj? Menda se ne gnejo brodolomci, da bodo lovili deževnico? Toda, hudiča, saj čiste lonce in konzerve razpostavljajo v nekem šahmatnem sistemu kar po razredu! Kmalu mi je postalo jasno. Plen, plonk, cink plunnnk, čof... Glasba iz Bambyaja! Krasko! V tako šolo bi pa tudi jaz hodil, tu vsaj ni dolžnosti!

Potem so spet »brali«. Nena doma pa je moj prijatelj zavpil: MIHEC, KAM PA GLEDAŠ? V KNJIGO GLEJ, NE PA NA STROP! Kaj pa vidš tam gor? Oni pa je prav počasi odgovoril: GLEDAM, KAM BI SE MORAL POSTAVITI, DA BI SE VAM LAHKO NA GLAVO PO... Splošen krah Ob-akem hrupu se tudi jaz lahko brezskrbno režim. Prijatelj vpje kot iz una. Tedaj pa začnejo dijaki cepetati z nogami in vpiti: HURAJ! V srahu za prijatelja pogledam v razred. Noben dijak ni na svojem mestu, klopi se že prevračajo, profesor pa si z obrazom pečenega mučenika z glave in izza ovratnika trebi kose stroonega ometa. Včasih se skromne želje res hitro uresničijo. Na krik ranienga slova: PREKLETI POKOVCI, MIHRI! začuda res nastane mir. V RAZREDNICO TE ZAPISEM! Soer krah. MIHRI! — spet mir. UKOR... krah. MIHRI — končno nekaj miru.

Intermezzo v dveminutni tlini, po principu kresne noči, vendar pri belem dnevu. Dva črva v podobnih vrat:

- Preleto, vse že preleto...
- Res je, res, prostora nimamo več, hrane nimamo več...
- Kako pa kaj v raitonu Pod?
- O, tam je že buje. Povelje za evakuacijo žena in otrok je že izdano.
- Dajte no mir! Ja, ja, vedno buje je, pogin nam grozi!

Junaštvo pa tako!

Odkar so bili na pravni fakulteti uvedeni skupinski izpiti, sedli pogostokrat za izpitno mizo en student in trije, štirje profesorji. To okolnost je dobro izrabil neki študent, ki je padel, da je doma opravil svoj neuspah.

Ko je študent prišel nekaj ur po izpitu domov, ga je oče radovedno vprašal za uspeh.

- Si naredil izpiti?
- Nisem, oče.
- Zanima me, zakaj nisi, nadaljuje oče odločno.
- Nisem mogel!
- Zakaj nisi mogel?
- Rad bi vedel, oče, kaj bi ti napravil sam proti štirim profesorjem?

— Kaj to, ampak če bodo začeli renovirati, potem nas bodo pa vse uničili.

— O, s tem pa ne bo nič. Veste, moj mož ima zveze z nekom s kontrabučevalne, pa je zvezel, da s tem ne bo nič. Zupan je ustavil vse izdatke za propavilo šole, bibi.

— A, tako... Konec intermezza, ker se je hrup v razredu zaradi nastopa odmora spet razmahnil. Zaradi vsesplošnih pretepov so vrata, za katerimi sem čepel, doživljala take pretese in sunki, da sem mislil, da bodo zdaj, zdaj s podboji vrst padla napa.

Druge uro so imeli telovadbo. Dež je sicer prenehal, toda za med dvema ognjema je bilo ravno pravšnje. Telovadnice ni izmuznil sem se iz šole in jo odkuril v najbližjo gostino. Tam sem se čudil, kam vse priroma šišenska kapljica, dokler me ni staknil prijatelj, ki je prišel tja večerjat. Meni raje ne citiram. Ker sem se nekam zmrdoval, je prijatelj takoj interveniral: PONAVIDI JE SE SLABSE. Moral sem utihniti. Zato sva to temo raje opustila in pričela razpravljati o kulturnem življenju v Zaplankah.

Zvedel sem, da imajo svoj KUD, da so uprizorili neko burko, da imajo ljudsko knjžnico itd. Iz njegovega pripovedovanja sem si lahko ustvaril sliko o njegovem izvenšolskem (po celodnev-



Samospev po študentskem festivalu v Kopr: »Ze res, da je primorsko vino odlično, toda kako mi je sleklo plašč, mi še danes ni jasno.«

Eppur si muove...

Na nekem izpitu, ko je bil študent že popolnoma zmeden, tako da je stresal astronomske vice kar tja v en dan, mu je profesor postavil tudi naslednje vprašanje.

- Ali nemara zanesljivo veste, da se zemlja vrti?
- Ne vem! Je odgovoril študent.
- Pa dobro! Kje pa živite?
- V Študentskem naselju.

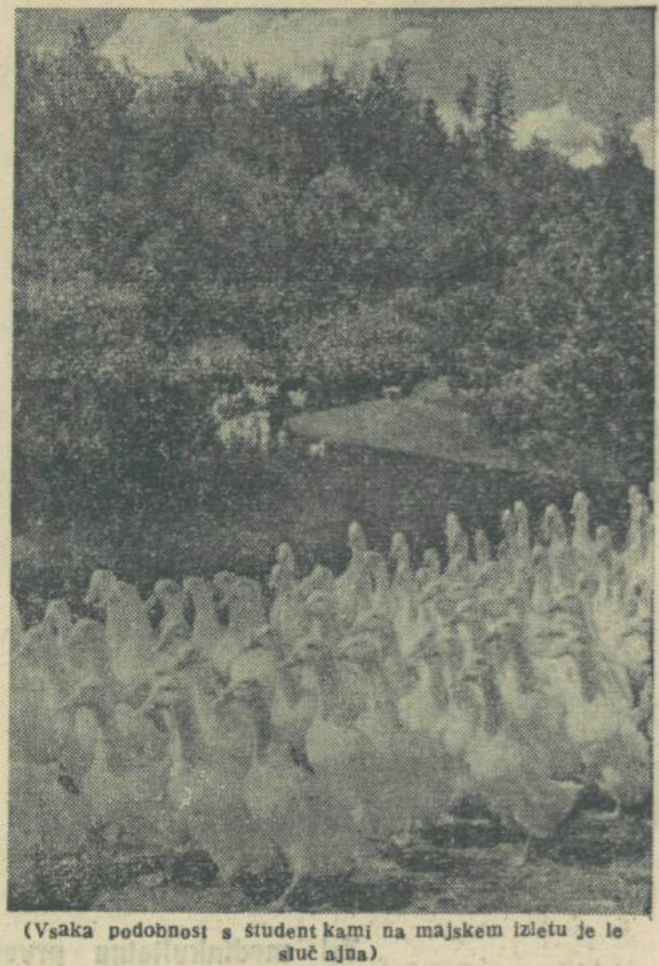
Kubističen humor

Predpostavimo, da se je to zgodilo na akademiji za upodabljajočo umetnost, ali pa se bo nemara šele zgodilo, ko bo postala sodobna umetnost ljudem še bolj nerazumljiva. Slikar, mlad slikar, ki se je šolal pri svojem profesorju, je prvič razstavljal svoje slike. Profesor ga pokliče k sebi in pravi.

— Tovariš, vi ste slepi za barve. Nemogoče barve uporabljate. Prizadej slušatelj pohit k zdravniku, okulistu.

- Preglejte mi, prosim oči.
- Zakaj? Vi imate popolnoma zdrave oči.
- Nehajte. Profesor pravi, da sem slep za barve.

Majski motiv



(Vsaka podobnost s študenti kamj na majskem izletu je le slučajna)

Dnevnik »stare bajte«

Namesto uvoda, ki bi bil morda predolg ali pa zanič, naj raje povem nekaj besed o tem, kako se počutim, ko ni nepričakovano dodajo k samostalniki še privednik in postaneš v nedoločeni obliki »star«. Grozna je ta beseda! Ko ti jo pripeljejo v času visokoslovskega študija, se je ne iznebiš več. Najprej postaneš star študent ali v sodobni visokoslovske slovenščini povedano »stara bajta«, nato se kar naprej staraš in končno, če imaš srečo, postaneš lahko stari oče. Nekod mi je neka gospodična rekla, da bi se kar bil, seveda, če ne bil tako star, kajti s staranjem se pridružijo mladostnim napakam še lepote kot so na primer izpadanje zob, še huje pa je tako imenovano redčenje las ali pleša! Da, to je velika lepota napaka, ki ji nobena kamuflaža ne pomaga. Vse te misli so seveda napisane v dnevnik zares in ne za šalo, tako zares, da sam ne vem, kako je minilo sedem pomladi in sedem zim, bolj natančno štetinjari: semestrov brez diplome. Tako sem se torej postaral in sem star!

Ce obrnem nekaj listov v dnevniku nazaj, piše tam takole: Rojen sem bil pomotoma, kajti doma so nameste mene pričakovali hčerko. No, pa sem, ker na svetu vse narobe, prikoracel jaz, dobil spol in ime Janez. Tako me kličejo še danes. — Da sem hodil v šolo, oziroma v več šol, ni važno tudi, itd.

Potem pa sem na enkrat postal tako piše nekaj listov naprej v dnevniku, bruc ali študent. Pri nas doma pravijo temu, da imaš dve levi roki in ne moreš delati. Ce je to res, razsodi vsakdo sami — življenje, seveda študentsko, pa me je potegnilo vase, prav do dna in začel sem se brigrati najprej za štipendijo, nato za menzo, za kino, teater; mnogo časa je šlo seveda tudi za pomladna razpoloženja dveh, ki se imata rada, kaj rada, dveh, ki se ljubita; nekaj časa pa seveda tudi za študij. Tako so šle pomladi, znansveno pa se reče semestri...

Naenkrat pa se je zgodila velika sprememba! Uredba je vzela štipendijo, starost je pobrala doklado, za nameček še slovo od dekleta in hajd v službo! Mladost pa se stara ob vsem tem!

Naj zberem še nekaj pomladanskih podatkov iz svojega dnevnika. Ko sva bila oba, dnevnik in jaz, še precej mlada, sem napisal celo tole:

Študenti smo in svet je naš, ki predavanjem gremo za špas. Ce jest vjažaj, kaj zato, samo da skozi zlezemo. Probstost, prostost, je klje krov, svoboda srce si želi... (napisano seveda na pomlad).

Kar sami prihajajo spomini, prijetni in tihi, jaz pa sem danes star študent. Kje so časi, ko so mi besede cvele, časi ko sem bil mlad in brez lepote napak. Pa ne samo to! Med spomini v dnevniku sem opazil, da sem pred dnevi moral celo delati in to sredi pomladi. Takole piše med drugim: Zopet je tista nenasna pomlad, ki ji nobena sreča ni dovolj blesteča! Jaz pa sem dežuren v Ble-

selju. Za nameček pravi datum, da je celo nedeljal Glasba izposojenega radia v vratarski loži seveda ne more nadomestiti pomladi. Za hip se razvedriš, ko se sramežljivo približa okencu čeda (dekle, igračka), včasih samo brčka in vsa rdeča izcedja, da je prišla k temu in temu na obisk. Iz strahu pove včasih celo napačno številko sobe, morda iz previdnosti. Kdo vel!

Toda to je samo hip moje sreče; bitje zbeži veselju nasproti. Tako ostanem zopet sam, zopet se staram. Ce pa si sam, je neprijetno; misli zaidejo na stranpot in na srečo skoraj pozabiš. Ta prokleti dolgčas! Gledam slike v legitimacijah obiskovalk, računam koliko je katera stara in glej prijetno presenečenje: vsaka

legitimacija je prijetno odišavljana z umetno dišavo, strokovno rečeno temu naparfumirana, in ker nisem prehlajen, sem te dišave razvstil lepo po kvaliteti. Glej glej: to je vijolica, poleg jastina, šmarnica, narcisa itd. In kaj se da? Zopet se staram in čakam, da bodo prišle čede. Čakam, da bom vrnil Vidi — vijolico, jastin Jožici, itd. jrd.; skratka vrnil jim bom legitimacije. — V zahvalo za prijetno popoldne pa bom dobil urujen nasme, morda celo nasvidenje; to zadnje bom moral izročiti seveda naslednjemu dežurnemu.

Ce ne bi bil tako star, bi se razjokal! Tako pa so moje stare študentske oči izsušene, izsušene ob mislih na čede, ki mislijo, da so take, kakršne niso.

Iz NJENEGA dnevnika

...Čudno nerazpoložena sem. Sama ne vem, kaj mi manjka. Tako čudna očitnost se me loti. Vpisujem že šest semestrov, toda izpiti nimam. Le kaj mi je? Danes razmišljam o vseh mogočih stvareh, kajti bila sem v kavarni in nekoliko pila. Postala sem zamišljena in zalotila sem se v tako strašnem občutju, da bi zajokala. Izpisi, študij, seminarji...

Mislilam, da sem lepa. Kadar grem po cesti, čutim na hrbtu poglede moških, ki se ozirajo za menoj. Res so smešni ti moški. Posebno starejši gospodje s precejšnjo porejlo podkožne tolače, z nabrekli trebuhom, devetimi podbradki in ostudno debelimi prsti. Strese me ob mislih, da bi se me dotaknil kak vampež. Rada imam mlade, vitke, vesele in denarne gospode.

Res, le zakaj bi študirala, če sem lepa? Studira naj Sonja, ki je debela, ki ima naočnike in povešena prsa. Kaj bi bilo z menoj, če diplomiram? Vrgli bi me v kakšno vas na nižjo gimnazijo, kjer bi umirala od dolgočasje, družbe nobene. Edni moški, s katerimi bi lahko govorila, bi bil morda kaplan iz izmuzganim telesom, smrdel po kadilu, svečah in mrlitih, kak zaprašen občinski uradnik, ki bi zaudarjal po starih aktih ali komandir milice. In zato



...Mežnar je že dan odzvonil, jaz še nisem nič naslonil, nič naslonil, nič zaspal, še sam ne vem, kam bi glavco djal!

(Motiv z Naselja ob posvetovanju o gradnji stanovanj)

TRIBUNA, 18. študentov Ljubljanske univerze

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Miklošičeva cesta 3a, telefon 3102 — Urednijski odbor

— Odgovorni urednik: Janke Popovic, študent prava — Tekoči račun Narodne banke št. PB-1-2-567 — Letna naročnina 200 dinarjev — Rokopisov ne vračamo — Tisk Čluparstvo založniškega podjetja »Slovenski poročevalci«

Nagradni natečaj

4 x 4 x 4

V današnji številki zaključujemo naš nagradni natečaj 4 x 4 x 4, ki smo ga pričeli v prvomajski številki Tribune. Objavljamo še tretjo in četrto serijo vprašanj s področja kulture in študentskega življenja. Odgovore na vseh 16 vprašanj (4 serije) pošljite ali prinesite skupno z vsemi štirimi kuponci na uredništvo Tribune, Ljubljana, Miklošičeva 3a pod šifro »nagradni natečaj«. Kakor smo že objavili, lahko sodelujete pri nagradnem natečaju vsi redni in izredni študenti ter absolventi ljubljanske univerze, zato napišite točne podatke, na kateri fakulteti študirate. Vsem tistim, ki bi se radi udeležili natečaja, sporočamo, da imamo na zalogi še nekaj primerkov številke 7—8 in 9, kjer sta bili objavljeni prvi dve seriji vprašanj in podrobnah navodila. Ne zamudite te priloge za brezplačno (vključno vožnja in vizumi), 14 dnevno letovanje v Ankaranu, Zadru, Dubrovniku in Berlinu (ali v kakem drugem evropskem velenemstu)!

Odgovore na vprašanja sprejemamo do VKLJUČNO 15. JUNIJA. Zbebanje bo (po sistemu, ki smo ga objavili v prvomajski številki) 15. junija popoldne, rezultati zbebanja pa bodo objavljeni v 11. številki Tribune, ki izide 18. junija. Naprosimo vse udeležence natečaja, ki so naročili na Tribuno, da nam sporočijo tudi morebitne spremembe naslova med počitnicami. Nagradjenci bodo lahko delno sami izbrali čas letovanja (julija in avgusta).

Tretja serija vprašanj

1. Kateri pisatelj je leta 1935 dobil Nobelovo nagrado za literaturo, katere narodnosti je in katere njegove knjige so prevedene v slovenščino?
2. Katera jugoslovanska gledališča so po vojni nastopila na pariskih gledaliških festivalih, v katerih letih in s katerimi deli?
3. Kateri so najznačilnejši predstavniki slovenske upodabljajoče umetnosti v prvi četrtini 20. stoletja in predstavniki katere smeri v umetnosti so?

KUPON ŠT. 3

4. Kateri slovenski režiser je režiral največ celovečernih umetniških filmov in kateri so to?

Četrta serija vprašanj

1. Kdaj je bila ustanovljena Zveza študentov Jugoslavije in kje?
2. Katera velika mednarodna študentska konferenca je bila v Ljubljani in kdaj?

8. Katerega leta je bilo ustanovljeno družbeno upravljanje univerz in kdaj se študentje naše univerze prvič dobili svoje predstavniške organe družbenega upravljanja?

4. Kdaj so študentje — komunisti na naši univerzi prvič ustanovili svoje društvo in kako se je imenovalo?

KUPON ŠT. 4



V NASELJU JE FLETKO... »Ha-či, čj čj ha, ha čj ha!« (Dihaj globoko! — v kitajščini)